

Grenlandskommunenes
Innkjøpsenhet (GKI)

Lokal mat og offentlige anskaffelser

Lowverkets begrensninger og handlingsrommet

Om GKI

Et overordnet mål for GKI er å bidra til at alle anskaffelser til kommunene og deltakende selskaper gjennomføres henhold til gjeldende lover, forskrifter og politisk vedtatte retningslinjer, samt kostnadseffektivt og med hensyn til miljø og samfunnsansvar.

6

Kommuner

Bamble, Drangedal, Kragerø, Porsgrunn, Siljan og Skien

Organisert som administrativt vertskommunesamarbeid etter Kommunelovens kapittel 20

19

Deltakende organisasjoner

Ca 250

Rammeavtaler

På 60–80 avtaleområder

8

Årsverk

Kjører i hovedsak felles anskaffelser for de 6 kommunene. Bistår med enkeltanskaffelser, maler, veiledning og ehandel

Bamble

Drangedal

Kragerø

Porsgrunn

Siljan

Skien

Lovverket – rammer og formål

Offentlig sektor kjøper varer og tjenester og bygg og anleggsarbeider for rundt 780 milliarder kroner årlig.

- regjeringen.no

Lov om offentlige anskaffelser – trådte i kraft 01.01.2017

✓ Underliggende forskrifter

Anskaffelsesforskriften

Forsyningsforskriften

Konsesjonskontraktforskriften

Klagenemdforskriften

Forskrift om bruk av lærlinger

Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår

§ 1 Formål

«Formålet med loven er å fremme effektiv og bærekraftig bruk av samfunnets ressurser. Med bærekraftig menes økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft. Loven skal også bidra til at det offentlige ivaretar sikkerhets- og beredskapshensyn og opptrer på en tillitvekkende måte.»

🛡️ Motvirker korrupsjon

= Like muligheter

👁️ Gjennomsiktighet

🌐 EØS-krav

Lovverkets begrensninger og muligheter

Handlingsrommet er der

Det er stort handlingsrom for at det offentlige kan kjøpe mer norsk og lokal mat. Målsetning og måten anskaffelsene organiseres på avgjør.

✓ Handlingsrommet kan benyttes

Tre nøkkelgrep

Delkontrakter, markedsdialog og kvalitetskrav fremfor geografiske krav – disse verktøyene er tilgjengelige for alle innkjøpere i dag.

Leverandører må være åpne om hva de har mulighet til å levere på.

✓ Delkontrakter · Markedsdialog · Kvalitetskrav

Regjeringens mål

Øke omsetningen av lokalmat til **25 milliarder kroner** innen **2035**.

✓ Offentlige innkjøp kan bidra direkte til dette målet

Handlingsrommet i regelverket

Forbudt

Regelverket forbyr diskriminering geografisk beliggenhet

- Kreve «lokalprodusert» eller «produsert i Norge» direkte i kravspesifikasjonen
- Stille krav til geografisk opprinnelse
- Utelukke leverandører basert på beliggenhet

EØS-avtalen krever likebehandling av alle leverandører i EØS-området – geografiske krav bryter dette prinsippet.

Ikke forbudt

- Kvalitets-, ferskhet- og miljøkrav kan brukes. Minner om at lokalt ikke er lik best på miljø og at alle krav må knyttes direkte til leveransen
- Beredskapshensyn med dokumentasjon
- Mindre kjøp hos lokale leverandører
- Lokale produsenter leverer i sesong til rammeavtaleleverandør
- Delkontrakter tilpasset leverandørkapasitet
- Markedsdialog med lokale og regionale aktører
- Opprinnelsesmerking og åpent handlingsrom i rammeavtaler

Rammeavtalene for mat for Grenlandskommunene

- Kolonialvarer og kioskvarer – store enheter – Asko Øst AS
- Frukt og grønt – store enheter Bama Storkjøkken AS
- Melk og meieriprodukter – store enheter Tine SA
- Kjøtt, kjøttprodukter, fjærfe og fjærfeprodukter – store enheter – Nortura
- Kolonial og kioskvarer – små og mellomstore enheter – Servicegrossisten Øst AS
- Brød og bakervarer – Grenland bakeri og conditori AS

Bestillerens handlingsrom i praksis

Den enkelte enhet har allerede i dag mulighet til å gjøre smarte, regelverkstro valg som åpner for lokale og regionale varer.

- **Uregelmessige innkjøp:** Alle enheter kan gjøre innkjøp av mindre volum fra andre leverandører, f.eks. dagligvarebutikker, ved behov f eks i forbindelse med arbeidstrening
- **Sesong- og nisjeprodukter:** Alle enheter kan supplere rammeavtalen med innkjøp fra lokale og regionale leverandører
- **Produksjonsopplysninger:** Produksjonsland og produksjonssted for kjøtt, frukt og grønt er oppgitt i avtalene – bestillere kan aktivt bruke denne informasjonen
- **Autonomi:** Mye ansvar og handlingsrom ligger hos den enkelte bestiller

Slik utformes konkurransegrunnlaget

Mulige grep innkjøper kan ta

- Dele opp kontrakten i delkontrakter dersom det er mulig
- Gjennomføre markedsdialog for å forstå hva lokale og regionale leverandører kan levere
- Stille riktige kvalitets- og produktkrav
- Bruke opprinnelsesmerking der det er relevant og dokumenterbart

Kravene må relateres til det faktiske behov og hva som er mulig i en hverdag for enhetene.

Leverandørenes handlingsrom

Slik kan leverandørene posisjonere seg

- Følge med på kunngjøringer og delta i markedsdialog før konkurransen lyses ut
- Gå sammen med andre produsenter eller bruke underleverandører for å dekke volum og bredde
- Ha distribusjonsløsning for å levere iht. etterspurte krav
- Komme inn som underleverandør hos større leverandører
- Lever tilbud i tråd med konkurransegrunnlaget. Les nøye og svar på det som etterspørres

Grenlandskommunenenes
Innkjøpsenhet (GKI)

Spørsmål?